

Asia: VN/26873/2024

Lausuntopyyntö: Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpano; työryhmän mietintö

Direktiivin suhde nykytilaan

Mitä huomioita teillä on kansallisen nykytilan ja direktiivin suhteen arvioinnista? Pyydämme arviossanne keskittymään siihen, mitä direktiivi näkemyksenne mukaan edellyttää vähimmäistasolla.

-

Keskeiset ehdotukset

Mikä on näkemyksenne esityksen keskeisistä ehdotuksista ja suhteesta direktiivin edellyttämään vähimmäistasoon? Pyydämme kommentoimaan jokaista kohtaa erikseen kunkin otsikon alle.

-

Asianomistajan suojelun tarpeen arviointia koskeva ehdotus

-

Rikoslain muuttamista koskeva ehdotus

-

Ehdotus erityisen suojelun tarpeessa olevan asianomistajan kuulustelua koskevien säännösten laajentamisesta koskemaan seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajan lasta tai asianomistajan kanssa samassa kotitaloudessa asuvaa hänestä riippuvaisessa asemassa olevaa henkilöä, joka on muodollisesti rikosprosessissa todistajan asemassa

-

Ehdotus asianomistajan yhteystietojen välittämistä tukipalveluihin koskevan säännöksen laajentamisesta koskemaan erityisen suojelun tarpeessa olevaa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaa

-

Ehdotus yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävästä jatkossa seurata ja arvioida Istanbulin sopimuksen ohella NKV-direktiivin tarkoittamia toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja

-

Seri-tukikeskuksia koskeva ehdotus

-

Seri-tukikeskuksiin liittyvä muutosehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin

-

Vaikutukset

Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan? (Esimerkiksi ihmisryhmiin kohdistuvat vaikutukset)

-

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Onko jokin muu tapa, jolla direktiivin edellyttämät vähimmäisvelvoitteet voitaisiin toteuttaa?

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Miten kommentoitte mietinnön näkemyksiä, jotka koskevat suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä (mietinnön jakso 11)?

-

Muut havaintonne ja kommenttinne esitysluonnoksesta

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muut havaintonne ja kommenttinne direktiivin vähimmäisvelvoitteita pidemmälle menevistä (kansallisista) tarpeista naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

PAM pitää tärkeänä, että naisten kokema väkivalta ja erityisesti lähisuhdeväkivalta, nostetaan aiempaa vahvemmin toimenpiteiden kohteeksi.

PAM toteaa, että lähisuhdeväkivalta on ilmiö, jolla on selkeitä vaikutuksia myös työpaikoille. Monelle työntekijälle työpaikka voi muodostua turvalliseksi ympäristöksi ja väliaikaiseksi suojaksi uhkaavasta arjesta. Työpaikoilla tarvitaan riittävästi tietoa ja ohjeistusta siitä, miten väkivallan uhria voidaan kohdata, tukea ja ohjata tarkoituksenmukaisen avun piiriin, sekä millaisia järjestelyjä työpaikalla voidaan tilanteessa tehdä. Lisäksi työpaikoilla on tarpeen arvioida, voivatko lähisuhdeväkivallan uhka ja sen kuormittavat vaikutukset ulottua myös muuhun työyhteisöön. Myös etätyön yleistyminen on merkinnyt sitä, että koti toimii yhä useammin myös työnteon paikkana, jolloin lähisuhdeväkivallan riski kasvaa.

Suomi on ratifioinut Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksen C190 väkivallan ja häirinnän poistamisesta työelämässä. Yleissopimus tuli Suomessa voimaan kesäkuussa 2025. Sopimus edellyttää, että myös lähisuhdeväkivallan vaikutukset työelämässä tunnistetaan ja että niitä lievennetään siinä määrin kuin se on kohtuudella mahdollista.

Yleissopimuksen ratifiointia koskevassa hallituksen esityksessä todettiin, ettei sopimuksen 10 artiklan voimaansaattaminen edellytä lainsäädäntömuutoksia. PAM kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, ettei voimassa olevassa lainsäädännössä nimenomaisesti tunnisteta lähisuhdeväkivallan ja työelämän välistä yhteyttä yleissopimuksen edellyttämällä tavalla. Esityksessä mainitut keinot lähisuhdeväkivallan uhrien tukemiseksi ovat luonteeltaan yleisiä avunsaantipolkuja.

PAM katsoo, että työpaikka tulee tunnistaa ympäristöksi, johon lähisuhdeväkivalta voi vaikuttaa. Tämän vuoksi työpaikoille on perusteltua asettaa velvoite varautua lähisuhdeväkivallan vaikutuksiin sekä vahvistaa työnantajien ja työyhteisöjen valmiuksia tukea väkivallan kohteeksi joutuneita työntekijöitä.

Lehtimäki Nora
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry